

Instituut Mijnbouwschade Groningen

Titel	3. Werkinstructie 'Schade naar zijn aard geen mijnbouw schade'
Auteur	Instituut Mijnbouwschade Groningen
Documenttype	Werkinstructie
Datum en Versie	22-03-2023 V 1.0

Behorend bij:

Procesbeschrijving:	IMG Procesbeschrijving Analyse en Beoordeling
Wetgeving/Regeling	Wet: Tijdelijke wet Groningen Regeling: Fysieke schade
Afdeling:	Afdeling: Schade Expertise en Herstel (SEH) Cluster Analyse en Beoordeling
Handleidingen:	Atabix Handleiding Analyse en Beoordeling
Systemen:	Atabix
Overige documenten:	<p>Werkinstructies:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Gebouw- en Omgevingsanalyse (deelproces 1.01) 2. Eerder Behandelde Schades (EBS) (deelproces 1.02) 3. <i>Schade naar zijn aard geen mijnbouw schade (deelproces 1.03)</i> 4. Bepalen autonome oorzaak ("De Schadebibliotheek") (deelprocessen 1.04, 1.08, 1.11, 1.12) 5. Verweking en verdichting (deelproces 1.05) 6. Verergering door trillingen (deelproces 1.06) 7. Toerekenbaarheid (deelproces 1.07) (<i>on hold</i>) 8. Causaliteit (deelproces 1.08) 9. Nader Onderzoek (deelproces 1.10) <p>NOOT:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voor deelproces 1.09 "Beantwoording vraag of er voldoende informatie is" is dit al in relevante werkinstructie begrepen • Voor deelprocessen 1.12 "zelfstandig motiveren" en 1.13 "opleveren adviesrapport" wordt geen werkinstructie opgesteld
Informatie bronnen:	Indien van toepassing opgenomen in instructie.
Bijlagen:	Indien van toepassing opgenomen in instructie.
Activiteitnaam:	Werkinstructie 'Schade naar zijn aard geen mijnbouw schade'
Uit te voeren handelingen:	Deze instructie geeft weer hoe de deskundige kan bepalen of een schade naar hun aard wel of niet mijnbouw schade is en hoe dit ingevoerd moeten worden in Atabix door de deskundige.

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
2.	Kaders.....	4
3.	Toepassingsgebied	5
4.	Procedure	6
5.	Uitwerking	9
6.	Achtergronden.....	10
7.	Bijlagen	11

1. Inleiding

In deze notitie wordt uitgelegd hoe de schade opnemers in het aardbevingsgebied een gemelde schade moeten beoordelen die door het IMG geclassificeerd wordt als 'schade naar zijn aard geen mijnbouw schade'. Het beschrijft het stappenplan met achterliggende motivering om in Atabix, met behulp van de *beoordelingstool* de 'classificatie van de schades' op de juiste wijze vast te leggen.

'Classificatie van de schade' betekent het beoordelen of de 'schade naar zijn aard wel of niet mijnbouw schade' is.

Bij een schade die naar zijn aard niet mijnbouw schade is, is het bewijsvermoeden niet van toepassing. Op een schade die naar zijn aard wel mijnbouw schade is, is het bewijsvermoeden wel van toepassing en wordt een ander traject gevolgd binnen het beoordelingsschema.

De conclusie van de deskundige zal uiteindelijk als standaard gegenereerde tekst zichtbaar zijn in de rapportage die aan de melder van de schade wordt verstrekt.

Bij het opstellen van de werkinstructie zijn de ontwikkelaars van Opname & Beoordeling betrokken en Team Toetsing IMG.

2. Kaders

Uitgangspunten van proces Analyse & Beoordeling en deze werkinstructie:

- Praktische Uitwerking Tijdelijke Wet Groningen voor Deskundigen 4.0 (d.d. 23 januari 2023)
- Het huidige Beoordelingsschema mijnbouw schade (d.d. 1 augustus 2022), is te vinden op de website van IMG (www.schadedoormijnbouw.nl). Het Beoordelingsschema dient als richtlijn voor de deskundigen bij de beoordeling van schade.
- Paneladvies: 'Beantwoording vragen aan Tijdelijke Commissie Mijnbouwschade Groningen door panel van deskundigen' (d.d. 22 januari 2019)
- Memo: 'Overwegingen bij de uitzonderlijke toepassing van het bewijsvermoeden' door P. van Staalduinen (d.d. 14 oktober 2022)
- Kaderlijst 0. Overzicht Kaders (d.d. 21 december 2022)

Indien het gaat om fysieke schade aan een gebouw of werk, moet worden bekeken of sprake is van schade die naar zijn aard een gevolg van beweging van de bodem als gevolg van de aanleg of de exploitatie van een mijnbouwwerk ten behoeve van het winnen van gas uit het Groningenveld zou kunnen zijn. Dit noemen we schade die naar zijn aard een gevolg is van mijnbouwactiviteiten.

Alleen als het gaat om één van de typen schade in de lijst schade naar zijn aard geen mijnbouwschade, is naar haar aard géén sprake van mijnbouwschade en is het bewijsvermoeden dus niet van toepassing. Deze lijst kan gewijzigd worden. De geldende versie treft u aan op de website van het IMG.

Voor alle overige vormen van fysieke schade kan in dit stadium niet op voorhand worden uitgesloten dat sprake is van mijnbouwschade en kan het bewijsvermoeden dus wel van

toepassing zijn. Dit geldt dus, voor de goede orde, ook voor bijvoorbeeld krimp-scheuren in de aansluiting tussen twee materialen en voor zettingsschade.

3. Toepassingsgebied

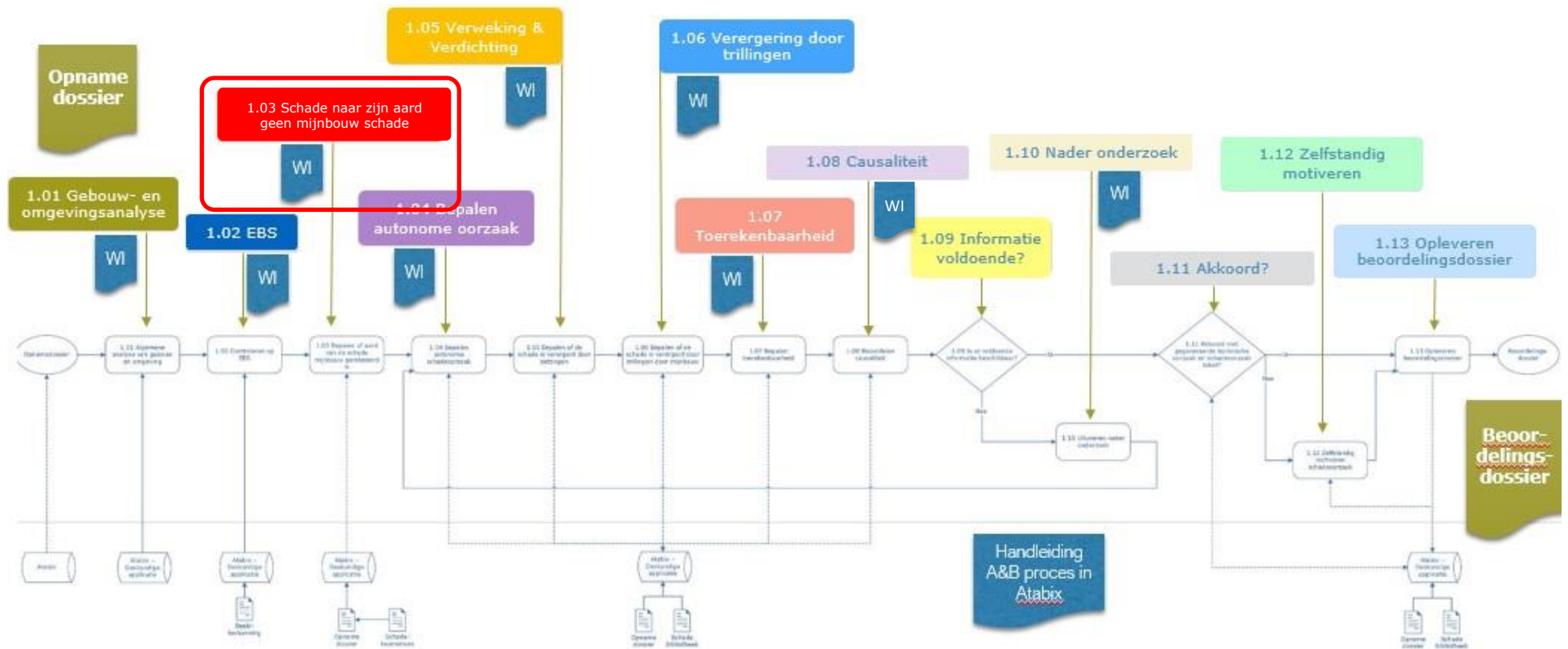
De werkinstructie is van toepassing op gebouwen en werken* in het effectgebied van het Groningenveld en Gasopslag Norg, waarbij de berekende grondsnelheid (PGV 1%) minimaal gelijk is aan 2mm/s (en in geval van bijzonder kwetsbare objecten (BKO) minimaal gelijk zijn aan 1,6 mm/s) voor de van toepassing zijnde aardbevingen. Dit zijn de aardbevingen in het Groningenveld met de datum die valt binnen de beoordelingsperiode (zie Werkinstructie 1 Gebouw- en Omgevingsanalyse). Beoordeling IEDB is niet opgenomen in de set werkinstructies, waar deze werkinstructie onderdeel van uitmaakt).

* Aangezien beoordeling van werken, geen gebouw zijnde, weinig voorkomt, wordt in de andere hoofdstukken gemakshalve alleen het begrip "gebouw" gebruikt.

4. Procedure

Het proces "1.03 Schade naar zijn aard niet mijnbouw schade" is onderdeel van het proces "analyse en beoordeling". Het totale proces is in de onderstaande figuur gegeven. Het proces "1.03 Schade naar zijn aard niet mijnbouw schade" is aangeduid met een rood vierkant.

Wie:	Deskundige
Input:	Opnamedossier
Wat:	<p>De schade opnemer bepaalt of er sprake is van schade die naar zijn aard een gevolg van trillingen door mijnbouw zou kunnen zijn.</p> <p>Alleen als het gaat om een aantal vooraf bepaalde typen schade, is naar zijn aard géén sprake van mijnbouw schade en is het bewijsvermoeden dus niet van toepassing. Deze opsomming is terug te vinden in de Werkinstructie 3 Schade naar zijn aard geen mijnbouw schade 1.03. Een paar voorbeelden betreft:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Doorbuigen van vloerbalken en dakbalken; • Corrosie van metalen; • Bladderen van verfwerk. <p>De volledige lijst is in de werkinstructie opgenomen.</p> <p>Voor alle overige vormen van fysieke schade kan in dit stadium niet op voorhand worden uitgesloten dat er sprake is van mijnbouw schade en dan is het bewijsvermoeden van toepassing. De hiervoor genoemde lijst die in de werkinstructie te vinden is, zal in de toekomst mogelijk aangevuld kunnen worden met andere schades die niet door bodembewegingen kunnen zijn ontstaan indien dit voldoende bewezen kan worden.</p>
Output:	<ul style="list-style-type: none"> • Een schade die logischerwijs niet mijnbouw schade kan zijn en dus niet causaal is (vervolg via stap 1.11). • Een schade die mogelijk wel mijnbouw schade kan zijn (vervolg via stap 1.04).
Werkinstructie: (optioneel)	Werkinstructie 3 Schade naar zijn aard geen mijnbouw schade 1.03
Wanneer:	Na bepalen van EBS (Classificatie)
Vrije tekst/opm.:	

De werkwijze is in twee fases verdeeld. De opname van de soorten van schade, (visueel waarneembaar) wordt gedaan door een schade opnemer. De opnemer of de deskundige doet deze opname conform het voorgeschreven proces en voert de schades in Atabix in. Daarna analyseert en beoordeelt de deskundige in Atabix de schades en beslist op basis van de informatie uit de opname en bijlage 1 bij deze werkinstructie of de schade naar zijn aard geen mijnbouw schade is. Dit gebeurt op schadeniveau, dus voor elke opgenomen schade wordt dit beoordeeld.

Bij de analyse en beoordeling van de schade dient de deskundige te bepalen om wat voor soort schade het gaat. Hierbij kan de deskundige kiezen voor scheur, anders of één van de schadesoorten uit bijlage 1 (naar zijn aard geen mijnbouw schade ofwel uitgezonderde schades). Deze schades worden in Atabix samengevat onder; Overige schades aan metselwerk; Schade aan houtconstructies; Schade aan (materiaal)afwerking; Schade aan beton (grindnesten in beton). Hierbij dient opgemerkt te worden dat voor een schade met als schadesoort 'scheur' altijd het bewijsvermoeden van toepassing is. Dit houdt in dat een schade in de vorm van een scheur, anders dan een bakscheur, een scheur in een houten balk als gevolg van kromtrekken of thermische scheurvorming in glas, altijd door middel van het beoordelingsschema geanalyseerd en beoordeeld moet worden.

Bij het aanvinken van een van deze vier categorieën zal een van de schades uit de lijst tevoorschijn komen, men dient vervolgens te beoordelen wat de feitelijk schade is. De schadesoort kan bijvoorbeeld een schade aan (materiaal)afwerking zijn, waarna vervolgens bepaald moet worden of het verkleuring en vlekvorming betreft, afbladderen verfwerk en blaasvorming, onthechting kitwerk, etc.

Het is belangrijk om de zichtbare schade te beoordelen en niet een eventueel achterliggende oorzaak. Wanneer er sprake is van verkleuring en vlekvorming, dan kan de oorzaak lekkage zijn. Echter, als die lekkage niet als zodanig zichtbaar is en dus niet beoordeeld kan worden als schade, dan is de schade derhalve verkleuring en vlekvorming en niet lekkage.

Met de keuze van een uitgezonderde schade kiest men voor een zogenaamde 'Motivering A schade' en hoeft men niet verder door het beoordelingsschema en kan doorklikken naar '5. conclusie'; (*motivering A*). *Bewijsvermoeden is niet van toepassing*.

De deskundige heeft bij de motivering A schades niet de mogelijkheid de motivering aan te passen of de schade verder toe te lichten.

De laatste keuze is kiezen voor 'Anders'. Schades die onder Classificatie in categorie 'Anders' vallen zijn bijvoorbeeld: scheve vloeren of klemmende deuren. Deze schades dienen op de normale wijze op grond van het beoordelingsschema beoordeeld te worden. Voor verzakte verharding/bestrating geldt dat het advies van Van Dalen over het beoordelen van schade aan bestrating moet worden toegepast. Voor schades als installatietechnische mankementen zoals een defecte CV, waterleiding, waterpomp kan de deskundige in deze uitzonderlijke gevallen zeer goed onderbouwd voor dat specifieke geval motiveren dat deze schade geen mijnbouwschade kan zijn, vanzelfsprekend alleen als hij daar ook van overtuigd is.

5. Uitwerking

De tekst van de aangevinkte schadesoort in Atabix, bepaald volgens de procedure als hierboven omschreven, wordt in het adviesrapport overgenomen onder 'Schadeomschrijving'. Dit is een automatisch gegenereerd tekst die niet aanpasbaar is. Per schadesoort, die als 'naar zijn aard geen mijnbouw schade' is beoordeeld, is een tekst opgesteld welke ook automatisch in het adviesrapport verschijnt onder 'Schadeoorzaak' op het moment dat, door middel van de beschreven werkwijze in hoofdstuk 4, voor de betreffende schade gekozen wordt. Deze algemene teksten zijn de toelichtingen (in z'n geheel) zoals opgenomen in Bijlage 1. Ook deze tekst is niet aanpasbaar.

Keuze-opties van de lijst zijn divers. De deskundige dient echter kritisch te kijken naar de uitgezonderde schade (schade naar zijn aard niet mijnbouw schade) en overtuigd te zijn dat de schade alleen veroorzaakt wordt door deze uitgezonderde oorzaak.

Wanneer de lijst niet toegepast mag worden is bijvoorbeeld in de volgende situatie: Wanneer er schade ontstaat vanwege corrosie van het metaal, dan dient de schade zich te concentreren rond de corrosievorming. Zodra er een scheur ontstaat kan er ook sprake zijn van verergering en dient de schade de gebruikelijke route van het Beoordelingsschema te volgen.

6. Achtergronden

In de technische verantwoording van project A&B (deze zijn beschikbaar naar verwachting begin 2023 gereed) zijn de uitgangspunten gedocumenteerd die medebepalend zijn geweest voor de keuzes van de schades zoals opgenomen in de lijst 'Schade naar zijn aard geen mijnbouw schade'.

Bijvoorbeeld:

Handboek Aardbevingschade (2015) Bevingsschade in het Groninger-gasveld NAM. Gebouwinspecties (2019), Uitvoeringsrichtlijn, Centraal College van Deskundigen Restauratiekwaliteit.

(Voor meer achtergronden zie technische verantwoording).

7. Bijlagen

Overzicht uitgezonderde schades:

Bijlage 5.2 Lijst A Schade naar zijn aard geen mijnbouw schade – juli 2022

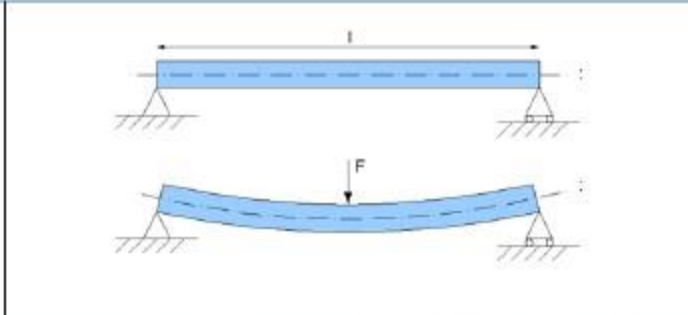
Deze bijlage is ook als aparte pdf bijgevoegd

Om wat voor schade gaat het?	Voorbeelden
Overige schades metselwerk	
Afgesprongen schiffers (vorstschade)	
Verweerd voegwerk / alg aanslag	
Bakscheur	
Zichtbare corrosie van metalen	

Om wat voor schade gaat het? Voorbeelden

Schade aan houtconstructies

Doorbuigen van vloer- of dakbalken (plat dak)

Kromtrekken houten balken, scheuren/ barsten in balken

Schade aan beton

Grindnest in beton

Om wat voor schade gaat het?	Voorbeelden
Schade aan (materiaal) afwerking	
Verkleuren en vlekvorming	
Afladderen verfwerk en blaasvorming	
Onthechting kitwerk	
Craquelé in tegelwerk of stucwerk	

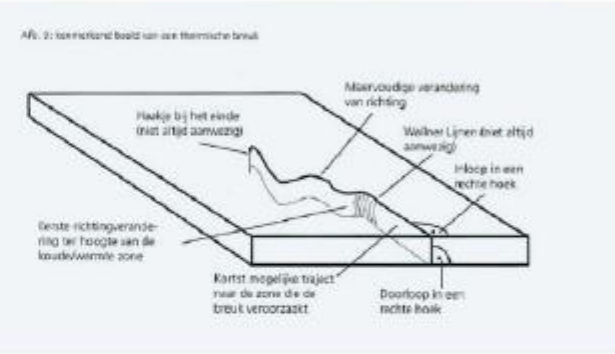
Om wat voor schade gaat het? Voorbeelden

Schade aan (materiaal) afwerking

Schade aan zachte- of losliggende vloerafwerking

Thermische scheurvorming (glasbreuk)

Lekkage dubbele beglazing

Mechanische schade

Om wat voor schade gaat het?	Voorbeelden
Schade aan (materiaal) afwerking	
Lekkage van met pannen gedekte daken	
Lekkage van met bitumen of kunststof gedekte daken	
Lekkage van goten en loodslabben	